

Ledelsesvurdering – økonomi 1T-2021

Enhet: Fysisk institutt + CERN senter	Stedkode: 150400-150497
Leder: Susanne Viefers	

1. Innledning

Det er relativt små endringer siden årsavslutningen, og bildet med en svært vanskelig økonomisk situasjon er derfor uendret. Ledergruppen har brukt en del tid siden årsslutt på å diskutere (faste) stillinger. Vi har på den ene siden egentlig ikke økonomisk bærekraft til å videreføre en eneste stilling (etter avganger), men på den annen side vil en full stillingsstopp kunne få ekstremt uheldige konsekvenser for enkeltmiljøer som nå er «på beinet» når det gjelder bemanning. Vårt mest aktive miljø (Seksjon for plasma- og romfysikk) når det gjelder å få inn eksterne prosjekter, er eksempelvis nede på to fast vitenskapelig ansatte. Da er man åpenbart nede på en kritisk bemanning når det gjelder å ivareta disse prosjektene, søke nye prosjekter, sammen med undervisning og veiledning som også skal ivaretas. Vi kunne ha nevnt andre miljøer/seksjoner også.

Vi har tenkt å lage en liten «krisepakke» for stillinger for å avhjelpe de fagmiljøene hvor det «brenner» mest, og som vi samtidig mener det er strategisk og økonomisk avgjørende å ivareta. Her vurderer vi bl.a. å foreslå én fast vitenskapelig stilling som potensielt kan avhjelpe akuttbehov i to seksjoner samtidig, samt knytte de to fagmiljøene tettere sammen. Videre vil vi med den igangsatte strategipiloten sette i gang en mer langsiktig strategisk prosess for å tilpasse instituttet til den nye økonomiske realiteten. Stikkord her er prioriteringer, mest mulig utnyttelse av eksisterende ressurser/personale for å dekke behov innen forskning og undervisning, samt en generell gjennomgang av økonomien for å se hvor utgifter kan reduseres. Her vil det være et vesentlig poeng å se stillingsbehov- både vitenskapelige og tekniske- mer på tvers av seksjoner.

2. Vurdering av økonomisk status og utvikling

Handlingsrommet til instituttet er betydelig redusert de siste to årene og er forventet ytterligere redusert de neste 5 årene. Instituttet har hatt en betydelig økning i kostnader de siste årene samtidig som KD-tildeling har flatet ut i årene 2017-2019, og ble betydelig redusert i endelig tildeling for 2020. Rammetildeling for 2020 eksklusiv internhusleiekompensasjon ble fra 2019 til 2020 redusert med hele 8,6 millioner. Denne nedgangen er varig og vil prege økonomien til instituttet i mange år fremover. Langtidsprognosen viser et negativt akkumulert resultat på basis på 18 millioner ved utgangen av 2025. Dette er litt bedre (1,2 millioner) enn ved prognosen levert per 31.12. Samtidig så er det såpass stor usikkerhet knyttet til effektene av den nye finansieringsmodellen som etter

hvert kommer, så prognosene her er langt fra noen fasit. En annen usikkerhet er hva som kommer av ytterligere Covid-19 relaterte kostnader, og da spesielt knyttet til forsinkelser blant stipendiater og PDs. Vi vet at det er flere forsinkede kandidater, og da vil det blant annet være et tema hva vi eventuelt vil greie å velte av kostnader over på prosjektene. Mange prosjekter har spart penger gjennom pandemien (reduisert reiseaktivitet etc.), og da skulle vi kunne søke om at driftsmidler konverteres til lønn slik at man kan finansiere kandidater som er prosjektfinansiert. Nå skal det sies at de fleste stipendiatene våre er lønnet over basis, så her vil eventuelle forsinkelser som skal finansieres ved forlengelser måtte dekkes via basis.

Endelig tildeling for 2021 er økt med 3,5 millioner i forhold til tildeling for 2020. Uten internhusleie er økningen 2,9 millioner. Denne økningen er ikke nok til at instituttet skal komme i balanse, så det må flere tiltak til for å øke inntekter og kutte i kostnader.

Med tanke på hvilke forhold som vil være sentrale for den økonomiske situasjonen fremover, så er diskusjonen rundt faste stillinger allerede nevnt foran i dokumentet. Det blir usedvanlig viktig med gode prosesser rundt hvordan faste stillinger skal brukes fremover for å «maksimere nytteeffekten».

Noe som også vil påvirke økonomien (i positiv forstand), er om vi greier å hale i land en SFF. Det har blitt sendt inn fire initiativ hvor vi står som prosjektansvarlig, og i tillegg er vi inne som partner i ytterligere to initiativer. Om ca 1 måned vil vi vite hvilke initiativer som går videre til neste runde.

Vi jobber også med en omlegging av det første året av fysikkutdanningen («Fysikk i 1. år»), hvor målet er å få studentene i kontakt med fysikkfaget og Fysisk institutt tidligere enn i dag, hvor vi ikke ser studentene før i 2. semester. En positiv «bieffekt» av denne omleggingen, som er planlagt fra H22, vil være økt gjennomstrømning til glede for både studentene selv og for instituttets studiepoengproduksjon.

3. Kort omtale av evt. nye opplysninger som har kommet fram i T1 som påvirker langtidsprognosen vesentlig

Risikoen for økte kostnader knyttet til pandemien har økt. Dette fordi vi ser faren for flere forsinkede stipendiater og postdocs. Også økt risiko for at pandemien kan føre til reduksjon i antallet kandidater som avlegger eksamen i løpet av vårsemesteret.